

Нам пишуть

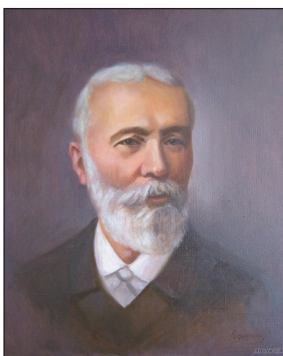


Шановна редакціє!

У № 3 "Світогляду" за 2013 рік була опублікована цікава стаття професора **В.А. Шендеровського** про видатного українського фізика **Івана Пулюя**.

Хотілося б принагідно додати до цієї статті окремі матеріали, які залишилися непоміченими Василем Андрійовичем, можливо тому, що були опубліковані в "Короткому астрономічному календарі" (К.: Наукова думка, 1994. — вип. 41) в статті про **Івана Пулюя** за авторством **Р.П. Гайди** і **Р.М. Пляцка**.

Ці матеріали стосуються популяризаторської діяльності **І. Пулюя** і, на мій погляд, будуть цікаві читачам "Світогляду".



"Високим науковим, методичним і публіцистичним рівнем відзначаються дві науково-популярні книги **І. Пулюя**, що вийшли кількома виданнями українською мовою у Відні та Львові: "Непропаша сила" та "Нові й перемінні звізди".

У них **І. Пулюй** виступає не тільки як природодослідник і популяризатор досягнень науки, але й як філософ, чітко формулюючи мету наукового

пізнання: відкриття законів природи за допомогою дослідів. Поряд із цим, він вказує, що наука не повинна обмежуватись лише пізнанням природи, а має окреслити шляхи використання її могутніх сил для добра людини.

Наводячи дані астрономії про нові та змінні зорі, **І. Пулюй** поступово формує в читача думку, що нічого надприродного в цих явищах немає, що ці космічні процеси підлягають тим же законам, які наука відкрила на Землі. Вчений особливо підкреслює фундаментальну роль законів збереження матерії та руху і, не обмежуючись мертвою природою, висвітлює енергетичні основи життя на Землі, розкриває роль енергії в життєдіяльності людського організму. Він іде ще далі, пов'язуючи ці міркування з проявами людської психології, бо в шонайменшому порухові нашого чуття вбачає наявність енергії, першоджерелом якої є Сонце. Попри релігійні погляди, **І. Пулюй** гнівно таврував злочинне насильство церковної інквізиції над **Галілеєм** та **Джордано Бруно**.

Патріотичні почуття **Пулюя**, його громадське кредо стисло відображені в його словах, звернених 1881 року до **П. Куліша**, якому він присвятив згадану вище книжечку "Нові й перемінні звізди":

"Чим хата багата, тим і рада, тож прийміть, добродію, на спомин моє оповідання про звізди. Се те саме оповідання, котрого Ви слухали "зоряної ночі" на Україні, у Мотронівському саду, коли ми, знуджені журбою над сумною долею України, літали думкою аж до неба, шукаючи душі одради, а знайшовши її в законі непропашої сили, мужались на нове діло.

Коли доведеться сему невеличкому писанню побачити світ під українським небом, то, може, буде воно маленькою одрадою і тим нашим землякам, що не шукають опіки у чужих, а знають, що сила і спасення лежить у нас самих: у праці над освітою і добробутом народа". ■

З повагою,

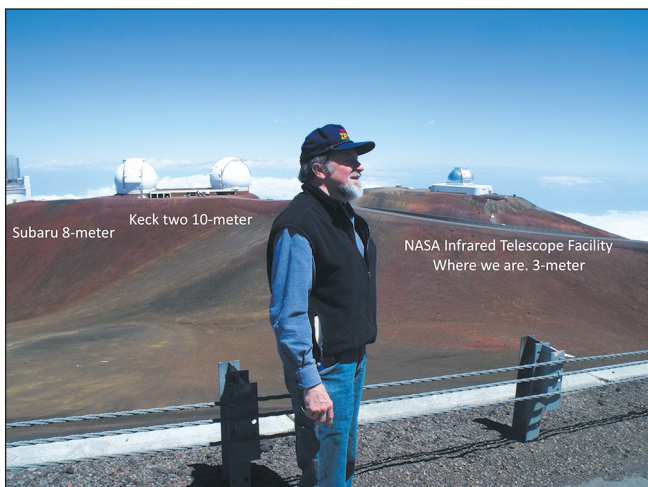
Роман Пляцко, д.ф.-м.н.,
ІППММ НАН України, м. Львів

Дорогий і вельмишановний Ярославе Степановичу!

Із великим запізненням (бо не був у Києві) одержав від Вас чудовий номер "Світогляду". Широ дякую Вам за добрі слова привітання, за тепле дружнє ставлення й повагу. "Світогляд" для мене (і, мабуть, не тільки для мене) — видання неординарне, творче, благородне й пізнавальне. І в цьому, впевнений, Ваша особлива заслуга. А цей номер "Світогляду", присвячений 95-річчю Академії й Бориса Євгеновича, просто вражає, починаючи з колажу фотографій на обкладинці й у тексті, до самого змісту.

Ще раз велика Вам подяка. Завжди радий відповісти Вам взаємністю. ■

Ваш **І. Трахтенберг**, 11 березня 2014 р., м. Київ



Дорогий Ярославе Степановичу!

Нещодавно повернувся з Обсерваторії на Кек-піку в Гаваїях. Спостерігали атмосферу Марса, принагідно надсилаю фотографію.

Ми переживаємо всі події в Україні з Вами. Сподіваємося на добрі й спокійні висновки завтрашніх виборів. Бажаємо Вам та Україні всілякого добра. Вітайте всіх моїх колег, зокрема в ГАО. ■

Ваш **Теодор Костиук**
Космічний центр ім. Годдарда, НАСА,
м. Грінбелт, США, 24 травня 2014 р.